

ישיבת מיר
YESHIVAS MIR
YERUSHALAYIM

פרשת שלח
סיון תשפ"ו

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	19:06	20:25
בני ברק	19:24	20:26
ציריך	20:00	22:15
וינה	20:35	22:04
אנטוורפן	21:34	23:06
פריז	21:21	22:55
לונדון	20:58	22:18

דבר הישיבה

מסירות נפש לתפילה עבור הזולת

היה זה באחרית ימיו של מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, בשכבו על מיטת חוליו אשר ממנה לא קם עוד, שמע על ת"ח ידוע השוכב במחלקה אחרת בבית החולים, כשהייו תלויים על בלימה, דרש רבי חיים שיביאוהו אל החולה, מקורביו ניסו להניאו שכן כל תנועה עלתה לו ביסורים נוראים, אך רבי חיים לא ויתר. על כסא גלגלים הובל אל חדרו של האיש, בהגיעו לפתח החדר נשא תפילה חרישית רוויית דמעות למראשותיו של החולה.

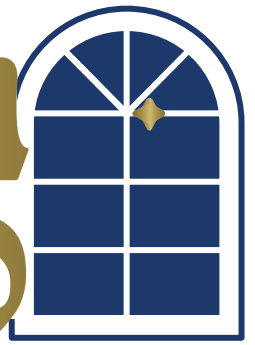
בהושענא רבה האחרון לימי חייו נכנס מישהו לבקרו, משיצא הלה, ביקש רבי חיים ממקורביו שיביאו לו את בגדיו, הללו נחרדו, שכן באותה עת החמיר מצבו ללא נשוא ויסוריו הקשים הלכו וגברו, המחשבה שברצונו להתהלך על רגליו עוררה חלחלה, אולם רבי חיים עמד בתוקף על דרישתו, למרות התנגדות מקורביו התאמץ להתלבש, וביקש מיד שיזמינו מונית והורה להסיעו לכותל המערבי. בהגיעו, שלף מכיסו פתק, עליו היה רשום שם של חולה, שבעדו התבקש להתפלל, בשארית כוחותיו סיים את תפילתו ושב אל מיטתו חוליו.

(מח ולב עמ' ק"ו)

הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובזה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין כתלי הישיבה!

(מדן המשגיח הגולה רבי ירוחם ליבוביץ זצוק"ל סמדר)

בית מדרש

גליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר | שלח 629

מתורת רבותינו

מה זה שייך אלי?!

אך בה' אל תמדרו (יד, ט).

הבטתי בראשו הגלוי, ושאלתי: "ומה אתך, הלא היית עד לסג הגדול, איך נשאת חילוני?" וענה: "הרי זה קרה לו, מה זה שייך אלי?!"

אוצרות רבנו יחזקאל (אמונה לו)

פעם בשיחה בישיבה, סיפר המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: "נסעתי במונית, והנהגה סיפר שנקלע ליער עם חברו, ולפתע נכרך על רגל חברו נחש ארסי. נחרד החבר שהיה חילוני, וזעק "שמע ישראל". ומיד בלי שום סיבה טבעית, הרפה ממנו הנחש, גחן ארצה ונעלם. החבר נרעש כל כך מהנס שארע לו, עד שנעשה לבעל תשובה גמור!

מדוע נענשו מ' שנה על שדיברו לשה"ר 'יום אחד'

יום לשנה יום לשנה (יד, לד).

שם גדולים וענקים, כדי להפחיד את עם ישראל מלבוא לשם. וזהו היסוד של לשון הרע, שמסתכלים עם עין לא טובה, וממילא רואים הכל לצד הרע, משא"כ מי שיש לו עין טובה ממילא רואה הכל על הצד הטוב.

נמצא שחטא המרגלים לא היה רק עצם סיפור לשון הרע ביום האחרון, אלא הם חטאו בכל ארבעים הימים שראו ובחנו את הארץ בעין לא טובה (עי' סנהדרין קז: שסיפרו מה שלא ראו בעיניהם). ועל כך קיבלו עונשם.

ולכן מי שרוצה לחזק עצמו בעניני לשון הרע, עליו לתקן את שורש החטא שתהיה לו עין טובה, ויראה תמיד את הטוב אצל הזולת.

דרכי יוסף צבי (עמ' צב)

היינו שהמרגלים הסתובבו ארבעים יום בארץ ישראל, לכן קיבלו כנגד זה עונש להיות ארבעים שנה במדבר.

והקשה מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, הרי עבירת המרגלים היתה על כך שדיברו לשון הרע על ארץ ישראל, וזה היה רק ביום האחרון, אבל כל יתר הימים, איזו עבירה עשו שמגיע להם עונש על כך?

ותירץ מרן הגר"ח: הרי אמרו ארץ אוכלת יושביה (לעיל יג, לב), ואומר רש"י שהיו מתים בכל מקום, וה' עשה כן כדי שהכנענים לא ישימו לב אליהם, אבל הם פירשו לצד הרע, שזה מקום שאנשים מתים שם. היו שם פירות גדולים, וראו איזה שפע טוב יש שם, והם פירשו לצד הרע, שהכל גדול וענק שם, גם האנשים

ימים מקדם

תיעוד נדיר:

מרן המשגיח ומרן ראש הישיבה

לרגל יום הזיכרון התשעים להסתלקותו של מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצוק"ל, אנו מפרסמים כאן תמונה נדירה, המתפרסמת לראשונה באדיבות בני המשפחה.

בתמונה שלפנינו נראים מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל, כשלצידו מרן ראש הישיבה הגה"ח רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל.

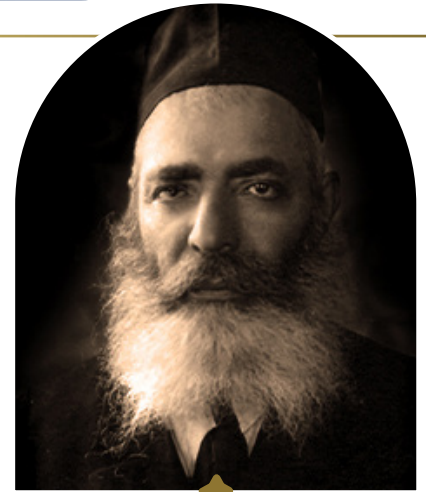
התמונה צולמה בלב העיירה מיר ניתן להבחין כי מרן ראש הישיבה אוחז בידו כובע "צילינדר" (מגבעת גבוהה), דבר המעיד ככל הנראה על כך שהיו בדרכם לאירוע רשמי או לחגיגה מיוחדת.

פנייה לציבור הקוראים: המערכת תודה לכל מי שיש בידו מידע נוסף אודות התמונה – נסיבות הצילום, זמנו או מקומו – להעשרת התיעוד ההיסטורי.

מֶרֶן הַמְשֻׁגִּיחַ הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי יְרוּחָם הַלֵּוִי לְיוֹאֵוִיץ זְצוּק"ל

ח"י סיון תרצ"ו | תשעים שנה לפטירתו

חלק ב': 'יראת הרוממות':

יריעה מרתקת והצצה נדירה לתוככי כתלי הישיבה בימי מֶרֶן הַמְשֻׁגִּיחַ זצ"ל - על חרדת הקודש וההערצה המוחלטת של תלמידיו, לצד הנהגתו הפלאית והעמל לבנות כל בחור כ"יחיד בעולמו".

ירוחם את שלדעתו צריך לפעול בעניניו של הבחור כשיצאו סיפר רבי איסר לאחיו רבי לייב את שהיה, רבי לייב השתומם והתפלא ואמר לרבי זליג: "אתם אמרתם למשגיח מה עלינו לעשות?"... הוסיף רבי לייב ואמר: "מרבני שמעון לא פחדנו כלל... הוא היה נוח וקרוב, לא נרתענו ממנו... מהרב מבריסק פחדתי... אבל אצל המשגיח לא יכולתי לפתוח את הפה" (ישורון תשנ"ו עמ' 262).

הזמנה מפורשת לישיבה

הגאון רבי חיים זייציק סיפר כי היתה חתונה שכל עולם הישיבות השתתף בה, היתה זו חתונת בנו של מֶרֶן ראש הישיבה הגה"ח רבי אליעזר יהודה פינקל, גם רבי חיים השתתף בה שם פגש אחד מבני ישיבת מיר ר' משה גיטלס שהיה ממצויני הישיבה, הם מצאו שפה משותפת הם שוחחו רבות בגן הסמוך למקום החתונה, רבי ירוחם ראה אותם הולכים יחדיו וקרא להם לחדרו.

"רבי ירוחם ישב ואנחנו עמדנו... תלמידי מיר עמדו מרחוק ביראת כבוד... בנו רבי ישראל עמד בקצה החדר... הם עמדו שם כמו מסדר כבוד... באיזה פחד... באיזה יראת כבוד... המשגיח הסתכל בנו בעיניו הגדולות החודרות ואמר בקול נמוך... "נובהרדוק הוא חיפוש"... "הנוברדוקאים" הם "מבקשים"... אם כן מדוע אינם מגיעים למיר?" (רבי יצחק ירוחם ברודיאנסקי סיפר כי אביו רבי אפרים למד בנובהרדוק והחליט לעבור לישיבת מיר, כשהגיע למיר נפגש עם רבי ירוחם והביע את רצונו להיכנס לישיבה, רבי ירוחם שאלו מדוע רוצה להגיע למיר הלא אתה יודע הכל... כי בנובהרדוק השקיעו הרבה זמן במוסר, רבי אפרים היה צריך להסביר את רצונו להתעלות ולקבל ממנו את דרכו).

רבי חיים אמר "זו היתה הזמנה מפורשת" אך אני המשכתי ושתקתי... רבי ירוחם המשיך באותו קול

ושב לבית המדרש.

הגאון רבי מיכל פיינשטיין סיפר כי צעד ברחובות מיר עם רבי ירוחם, בעת הליכתם ניגשה אליו אשה יהודיה ושאלה אותו כיצד להגיע למקום מסוים, רבי מיכל אף שהיה מגדולי וחשובי תלמידי הישיבה ומקורב מאד לרבי ירוחם בהיותו בקרבתו של רבי ירוחם חש ביראת כבוד ולא היה מסוגל לפצות את פיו ולענות לאותה האשה על משאלתה... רבי ירוחם הוכיחו ואמר: "יראת כבוד... גם במצב זה עליך להישאר בן אדם... עליך לענות לה על שאלתה".

הפחד מפני המשגיח

יראת הרוממות מפני רבי ירוחם היתה בקרב כל תלמידי הישיבה, אף החשובים שבהם שהיו בדרגתם יכולים לשמש כראשי ישיבות חרדו מפניו בצורה יוצאת דופן, בכינוס זכרון שנערך לזכר הגאון רבי שמעון שקופ נשא דברים הגאון רבי לייב

מאלין בדבריו הזכיר דברים ששמע מרבי ירוחם ואמר שכאשר שמעם בזמנו היה לו קשה להבינם אך לא העיז לשאול... הוסיף רבי לייב ואמר: "לא יכולתי לשאול... אינני כמו ר' זליג... לא יכולתי לשאול"... כשנשאל לפרש דבריו סיפר רבי לייב כי בלומדו במיר בחור שהיה עמו באכסנייתו היו עמו בעיות אשר דרשו את טיפולו של רבי ירוחם, מאחר והגאון רבי זליג אפשטיין היה קרובו של הבחור הוחלט שהוא יכנס לרבי ירוחם עם הגאון רבי איסר מאלין, רבי זליג הציע בפני ירוחם את הבעיה שהיתה עם הבחור, אחר סיים לשטוח את הדברים פנה רבי ירוחם לרבי איסר ושאלו: "מה עלינו לעשות?"... רבי איסר אמר: "מה אני יודע?"... פנה רבי ירוחם לרבי זליג ושאלו מה לדעתו צריך לעשות? רבי זליג ענה לרבי

ההערכה העצומה של תלמידי הישיבה, וההכרה בגדלותו ובהיותו אחד המיוחד שבמוסרי התורה ומעמידיה, הביאו לכך שהיחס של תלמידי הישיבה אליו היה יחס הערכה מופלא המשולב ביראת הרוממות. בחורי הישיבה התנהגו בסמוך אליו ביראת כבוד מופלגת ונדירה.

מדרגות של השבון נפש

הגאון רבי שמשון פינקוס סיפר כי שמע מאדם גדול שהגיע ללמוד בישיבת מיר שבעת שפתח את דלת היכל הישיבה תקף אותו פחד נורא והוא ברח משם... פשוט ברח (אגרות ומאמרים עמ' כט).

עוד סיפר כי שמע מאחד מתלמידי רבי ירוחם כי אחד מבני הישיבה הוצרך לנסוע לוורשה, הבחור ארז את חפציו וכנהוג בישיבה בטרם נסיעה ניגש לקבל את ברכת הדרך מרבי ירוחם, חדרו של

"נובהרדוק הוא חיפוש"...
"הנוברדוקאים" הם "מבקשים"...
אם כן מדוע אינם מגיעים למיר?"

רבי ירוחם היה בקומה העליונה, הבחור החל לעלות לעבר החדר, בהיותו במדרגה הראשונה החל שואל את עצמו "מה אומר למשגיח... האם אכן זו סיבה ראויה לנסוע לוורשה"... הוא עלה עוד מדרגה ושוב המשיך שואל את עצמו "מה אומר למשגיח"... כך עלה עוד מדרגה ועוד מדרגה עד שהגיע לדלתו של המשגיח... אז הבין שאין זו סיבה מספקת הראויה להיאמר לרבי ירוחם, הפך את פניו שב לחדרו פרק את חפציו

יש לו תפקיד ומסלול עליה נסיונות קשיים כשרונות ויכולות אחרות לחלוטין, הוא הירבה לדבר על כך שהאדם צריך שיהיה "יחיד בעולמו" בלא תלות בסביבתו ובמקום בו הוא נמצא (עדות רבי שלמה וולבה בספר המצוות השקולות עמ' קכב).

תמיד האדם מחויב להמשיך לחיות בעולמו הפנימי, רבי ירוחם הרבה לדבר על כך, הוא עמל שהדבקות בו מצד תלמידיו לא תהפך להתבטלות עצמיותם ואישיותם אליו. לעיתים קרובות היה נגיש רבי ירוחם לבחור ומתייעץ עמו על עניני הישיבה ואף על עניני האישיים והיה מקבל את דעתו והכרעתו של אותו הבחור (דח"מ ח"א עמ' 13, רבי אבא גרוסברד אמר בשם רבי ירוחם: "עדיף להתייעץ עם סנדלר מהרחוב מאשר לעשות על דעת עצמו" - גנזי שערי

דמותו בעיני גדולי הדור

הגאון **רבי דוד פוברסקי** (לימים ראש ישיבת פוניבז) היה מבחירי תלמידי הישיבה, שקדנותו המופלאה היתה לשם דבר, רבי ירוחם העריך אותו עד מאד והתבטא אודותיו: "...היצר הרע מפחד ממנו..."

אחד מתלמידי הישיבה הגיע לרבי ירוחם בטענה כל שהיא על רבי דוד, אמר רבי ירוחם לאותו בחור: "...מה לך להלין על דוד לובאנער... הסתכל בצורה שלו... הלא אם היצר הרע לא הצליח לפגוע בו אז אנחנו נפגע בו..."

ההערכה ההערצה והדבקות ברבי ירוחם לא היתה רק בקרב בני ישיבתו אשר טעמו מהאור הגדול וידעו את גדלותו של רבי ירוחם, כל גדולי הדור התייחסו לרבי ירוחם בצורה מופלאה של הערכה והכירו בגדלותו ובהיותו אחד המיוחדים שבדור (קול נהי עמ' לט, רלב, קעא, רבי מיכל פינשטיין אמר שרבי חיים עוזר אמר כי בני מיר נראים אחרת בהנהגותיהם הנעלות בגלל רבי ירוחם ועמלו - מוסף ש"ק תשס"ג 39 עמ' 24).

"למה לי להחזיק עצמי כגדול ואחר כך לעבוד על מידת הענווה... יותר טוב שאינני מתלבש כלל בלבוש של גדול"

ציון עמ' קיז).

ר"י לים סיפר כי לעיתים תכופות היה רבי ירוחם מהלך שלוב זרוע עם הגאון רבי יואל קלופט שהיה תלמיד הישיבה ובישיבה סיפרו כי היה מתייעץ עמו על בחורים וענינים שביקש לשמוע את חוות דעתו בהם (מפי בנו רבי חיים קלופט; ראו עוד אגרות וכתבים ח"א עמ' קפו).

בין קושי לרכות

אף שבעניני הנהגה היה קשה כארז, ידע כשסבר שצריך לנהוג כן להיות רך כחמאה ולבטל דעתו בפני דעתו של תלמיד הישיבה, אף אם היה תלמיד רגיל מן המניין רבי ירוחם הגדול קיבל דעתו לחלוטין...

רבי דוד פוברסקי שהיה אחד מהמקורבים ביותר לרבי ירוחם, הגיע לרבי ירוחם וביקש את רשותו ללמוד את סדר מועד, רבי ירוחם לא אישר לו ללמוד מסכתות שאינן מסדרי הישיבה, רבי דוד ביקש זאת מספר פעמים עד שלבסוף עשה מעשה עזב את היכל הישיבה ומשך חורף שלם למד בחברותא עם רבי אפרים ברודיאנסקי (מפי בנו רבי יצחק ירוחם ברודיאנסקי) באחד מבתי הכנסת שבמיה, רבי ירוחם הגיע אליו ואמר לו ש... הוא תובע אותו ל"דין תורה" בפני אחד הבחורים המבוגרים של הישיבה...

ואכן עמדו רבי ירוחם ורבי דוד בפני ה"דיין" שאל הדיין את רבי דוד: "מה למדת בזמן חורף האחרון?... ענה לו רבי דוד: "למדתי מסכת שבת עירובין ביצה תענית ועוד מסכתות..." פנה ה"דיין" לרבי ירוחם ושאלו: "...מה יש לך לטעון עליו?... ענה רבי ירוחם: "אני רוצה שרבי דוד ילמד מוסר..." רבי דוד עמד על דעתו ואמר: "...הלא אני כבר מבוגר... מה יהיה עם שאר הסדרים שעדיין לא למדת... מה יהיה עם סדר קדשים" (קול התורה מח: עמ' עא).

הגאון **רבי שלמה וולבה** סיפר כי כעצה לעבודה על מידת הגאווה היו גדולי עולם נוהגים לשאול בעצת קטנים ולעשות כדבריהם, רבי ירוחם עצמו נהג כך, מעשה והגיע אליו אחד מצעירי הבחורים בישיבה ושוחח עמו בענין שנשלח אליו על ידי אביו, בסיומה של השיחה פנה אליו רבי ירוחם ושאלו: "מה מזג

שקט ...מדוע בחורים "נשברים" בנובהרדוק... מדוע הם נופלים...? מדוע כאשר בחור עוזב את נוברהרדוק לבו מלא טינה?... הוא דיבר כאילו אל עצמו אבל חיכה לתשובה. רבי חיים החליט לענות על הטענות שהוטחו בפניו... ואמר: "מדוע הם נופלים כי מהרצפה אי אפשר ליפול... אפשר ליפול רק כשנמצאים בפסגה... מדוע הם נשברים... מדוע יש מהם שנוטשים כי תובעים מהם... ולא כל אחד עומד בדרישות"... הבחורים סביבי נתנו בי עיניים על העזתי לדבר כך בפני רבי ירוחם... לפתע רבי ירוחם חיך ופנה לעבר תלמידיו ואמר: "אתם רואים... איני תובע ממכם ד"י" (מפיהם עמ' 243).

הנהגות מיוחדות והתבטלות

הגאון **רבי זלמן רוטברג** סיפר כי במיר היתה הנהגת נכבדות מיוחדת של הבחורים בעת שנכנסו לרבי ירוחם, כשהגיע למיר הדריכו אותו כיצד עליו לעמוד בעת כניסתו לרבי ירוחם, נהגו שהבחור שנכנס לחדרו היה עם ידיים שלוכות לאחור הנהגה נפלאה מעין קלם... בסופו של דבר כשנכנס מחמת התרגשותו שכח כיצד עליו לעשות ולא עשה כפי שלימדוהו (שם, עמ' 301).

רבי זלמן רוטברג סיפר כי אחרי שלוש שנות לימודים במיר החליט לחזור ללמוד אצל רבו רבי שמעון שקופ בגרודנא. רבי זלמן ידע כי אם יגש לרבי ירוחם לבקש את רשותו לכך לא יתן לו, לכן החליט לקנות כרטיס לרכבת ארז את חבילותיו והחליט רק להיכנס לרבי ירוחם להיפרד ממנו. רבי זלמן נכנס לרבי ירוחם ואמר לו: "ארזתי את הדברים... קניתי כרטיס ואני נוסע..." רבי ירוחם אמר לו בתקיפות: "...חזור לפנימיה..." פרק את חבילותיו וחזר לישיבה... ואכן רבי זלמן חזר לישיבה לעוד ארבע שנים מרוממות של התעלות ועליה בתורה ויראה.

(במאמר המוסגר: ה"ר צבי רוטברג סיפר כי למעשה אביו לא למד בגרודנא, הקשר הקרוב עם רבי שמעון שקופ היה בכך שליד עיירת הורווי לונא היתה עיירה בה היו מגיעים לנופש גדולי ישראל, ובכל פעם שרבי שמעון שקופ היה מגיע ממש לא זזה ידו מידו, בהיותו בן 16 הגיעו לעיירת הנופש תלמידי המובהקים של רבי ירוחם רבי חיים ויסוקר ורבי יצחק אלחנן וואלקין שם הכירו את רבי זלמן, הם נכנסו לאביו רבי טוביה ואמרו לו כי חבל על בנו שיכול להתקלקל אם לא יהיה בישיבה, הם שיכנעוהו לקחתו עמם למיר, הם הביאוהו לרבי ירוחם ורבי זלמן בנוסף על היותו צעיר לימים היה רזה ונמוך כשנכנס לרבי ירוחם נתן לו צביטה בלחי ואמר לו: "...קטן... חיוור... אבל בחור טוב... כנס לישיבה ללמוד..." וכך למרות גילו הצעיר דבר שלא היה מקובל בישיבה רבי זלמן החל ללמוד במיר עלה ונתעלה עד שנחשב מטובי הבחורים בישיבה).

ממשיך רבי זלמן ומספר כי באחד הימים שקודם עזיבתו את מיר ועלייתו לא"י נכנס רבי ירוחם להיכל הישיבה וביקש ממנו כי ילווה בדרכו לרופא השיניים, זה היה מפליא ללכת עם רבי ירוחם ולראות כיצד צעד כמלך כשאפילו הגויים שעמדו בדרך מיהרו לפנות מקום לרבי ירוחם... במהלך הליכתם רבי ירוחם שוחח עמו על עתידו נסך בו דברי עידוד וחיוזק... רבי זלמן הוסיף כי מחמת יראת הכבוד והפחד שהיה לו מרבי ירוחם, לא נקלטו הדברים במוחו (שם עמ' 301).

איש של אמת וענווה

למרות ההערכה והערצה ויראת הרוממות, רבי ירוחם עצמו התייחס לעצמו כעפר ואפר, הוא לא חש כל רגש עצמי של גדלות, כלפי עצמו היחס היה ענווה מופלגת ומופלאה, הוא חש כי איננו ראוי כלל למסור שיחות לתלמידים, אלא שבליט ברירה בגדר "במקום שאין איש" הוא נאלץ לעשות את שאיננו ראוי שיעשה...

רבי ירוחם נשאל על ידי אחד ממקורביו מדוע איננו מוסר את שיחותיו בצורה ובניגון שהיה מקובל אז בקרב הדרשנים ובעלי המוסר? ענה לו רבי ירוחם: "...להגיד שיחה גם בלי התעוררות אני מתבייש... אלא שאינני בן חורין להפטר מזה... האם עוד אתלבש באיצטלא של מוכיח ומעורר?" (דעת חכמה ומוסר ח"ב עמ' 16. רבי ירוחם היה רגיל לומר בשמו של רעו וחברותתו רבי נפתלי טרופ: "...למה לי להחזיק עצמי כגדול ואחר כך לעבוד על מידת הענווה... יותר טוב שאינני מתלבש כלל בלבוש של גדול").

אף שבחורי הישיבה היו כרוכים אחרי רבי ירוחם בצורה יוצאת דופן, למרות שהתייחסות תלמידיו אליו היתה ממש כ"חסידות", רבי ירוחם עמל כי תלמידיו לא יהפכו להיות עותק ושכפול כדמותו וצלמו, רבי ירוחם עמל כל ימיו להחדיר בהם את ההכרה שכל אחד הוא עולם מלא ויחודי, כל אחד

האור בחוץ".... הבחור ענה כי רוח חזקה מנשבת בחוץ, שאלו רבי ירוחם.... "אני מצונן קצת... מה אתה מייפע לי ללכת לישיבה למנחה או להשאר בבית".... חשב הבחור הצעיר מעט ואמר "לדעתי מוטב שהמשגיח לא יצא מביתו".... רבי ירוחם אמר לו ".... טוב... אני אציית לך" (עלי שורח"ב עמ' שיב).

רבי ירוחם שלט בצורה מוחלטת על מידותיו, הוא יכל לגעור על תלמיד בכל החריפות והכעס על דבר שסבר שראוי לתיקון, וכשמיד אחר כך פגש תלמיד אחר קיבלו בשמחה ובפנים מאירות, רבי ירוחם היה קשה כארז בדברים שסבר שזו הדרך עליו ללכת, בניו מספרים כי כשהחליט על ענין מסוים לא היה דבר בעולם שיכל לעצור בעדו (דעת חכמה ומוסר ח"א עמ' 14), אך מאידך כשסבר שצריך לפעול בדרך אחרת היה רך כחמאה, זה היה שלטון מפליא על המידות להשתמש בהן כל פעם בצורה הראויה לאותו הזמן והמצב.

שלטון מוחלט על המידות

בנו רבי שמחה זיסל מספר כי רבי ירוחם התנגד שיצלמוהו, הוא חשש מפרסום ולכן התמונה היחידה

בה הצטלם מיוזמתו היה בשביל הפספורט שלו, אך שאר התמונות שצולם רבי ירוחם לא היו בידיעתו, וכאמור התנגד לכך. ממשיך רבי שמחה זיסל כי כשראו לראשונה את התמונה המפורסמת של אביהם רבי ירוחם - לא של הפספורט - הם נדהמו... מהתמונה ניכר כי רבי ירוחם התייצב בעצמו על מנת להצטלם, הם לא הבינו כיצד רבי ירוחם מיוזמתו חרג מדרכו מימים ימימה...

לימים התבררה לבניו של רבי ירוחם התעלומה אודות הצילום... נודע להם כי באחד הימים הגיע לרבי ירוחם יהודי בשם **יוסף שרשבסקי** וביקש לצלמו... רבי ירוחם התנגד לכך בתקיפות ואמר לו כי באופן עקרוני הוא מסרב להצטלם... כך היה עד היום ואין כל סיבה לשינוי הנהגה זו... לפתע נזכר רבי ירוחם כי מדובר באדם חשוך ילדים ומדוכא ביסורים... מיד נתן לו רבי ירוחם את הסכמתו... כדי להשביע את רצונו ולשמח את לבו... מוסיף רבי שמחה זיסל ואומר: "אל ייקל הדבר בעיניכם... אנו יודעים איזה קרבן היה הדבר עבור אבא להצטלם... שהוא יצטלם... לתמונה שעלולה להתפרסם... הלא זה היה תמיד אצלו עיקרון בל יעבור... אך במקרה זה לשמח לב יהודי "עולם חסד יבנה" (מוסף ש"ק

ואתחנן 48 תשמ"ט עמ' 6).

ומאידך, כשחש לומר תוכחה רבי ירוחם לא נשא פנים לאיש יהיה מעמדו אשר יהיה... מעשה והגיע לישיבת מיר אחד מגדולי העסקנים לטובת הישיבות בארה"ב, הישיבה ערכה לכבודו קבלת פנים כוללת סעודה, רבי ירוחם שישב לצידו ביקש ממנו כי יאכל מהכיבוד שהוכן לכבודו, אך האורח סרב באומרו כי הוא שב מסעודה שאכל זה לא מכבר... רבי ירוחם שב וביקשו כי יטעם משהו אך האורח שוב סרב באומרו "אני מלא עד כאן".... כשהוא מצביע על גרונו... רבי ירוחם ששמע את דבריו החל להוכיחו בקול: ".... איך יהודי יכול לאכול במידה כזאת... שיהא מלא עד לגרונו?" (שיח איש-חג הסוכות עמ' קיז, וכן סיפורו של רבי נתן מאיר ווכטפויגל על אכילת ר"ה; ראו עוד רשימות אלול עמ' מד' וספר הזכרון בית קלם עמ' רה). אחד מהנהלת הישיבה ניסה לרמוז לרבי ירוחם שירפה מתוכחתו... אך רבי ירוחם המשיך והוכיח את האורח המכובד תוכחה נמרצת ונוקבת.

מקורות: קטעים נבחרים מתוך הספר "המשגיח רבינו ירוחם" בעריכת הרב מנחם פלאטו, תשוח"ח לו על מסירת החומר לפרסום.

מכתבי רבותינו

"מוטל על כל אחד ואחד שזכה להיות מיושבי ומדיירי ארץ הקודש, שכולה רצופה אהבה, וכולה מלאה קדושה, להשתתף בצערה ולישא בעולה לבל יעזוב אותה יחידה וגלמודה. העיקר לחזק עצמו תמיד, ולירא מקדושתה, לדעת שהוא יושב בפלטין של מלך, וגם לחזק אחרים ולהרבות אוהביה וחובביה, היינו לשבת שם באהבה קשורה, ואהבה נאמנה, לתורה ומצוות השי"ת, וזאת היא אהבה שלימה"

בעולה לבל יעזוב אותה יחידה וגלמודה. העיקר לחזק עצמו תמיד, ולירא מקדושתה, לדעת שהוא יושב בפלטין של מלך, וגם לחזק אחרים ולהרבות אוהביה וחובביה, היינו לשבת שם באהבה קשורה, ואהבה נאמנה, לתורה ומצוות השי"ת, וזאת היא אהבה שלימה.

וא"כ לדעתי ח"ו שיידי יחשוב מחשבות זרות כאלו לעזוב ארצנו הק' ולנסוע לאמריקא. יתחזק בתורה ויהיה לאור מאיה, כפי כחותיו וכשרונותיו הנעלות, להאיר תמיד באורו הרב, ולהציל נפשות מישראל. אקצר במקום שיש להאריך.

שאני סובל במחלת... וגם עתה קשה לפני לבוא באריכות דברים, ורק אזדרז להשיבו לשאלתו, לקיים ומתק רעהו מעצת נפש (משלי כז, ט), וגם לבל ישל בדעת זאת.

את אשר ישאלני עצתי ע"ד מחשבותיו אם להישאר בארץ הקודש או להתקשר עם אמריקא, אדמה כי אבין ספקותיו ומחשבותיו, ולדעתי שבימים אלו, אף מלבד כל הקשיים לעזוב אה"ק מפני הדינים והחיובים, מוטל על כל אחד ואחד שזכה להיות מיושבי ומדיירי אה"ק, שכולה רצופה אהבה, וכולה מלאה קדושה, להשתתף בצערה ולישא

בפרשתנו אנו קוראים על חטא המרגלים שסירבו להאמין בקדושת הארץ ובסגולתה. ברוח דברים אלו, מביאים אנו כאן מכתב נדיר ממרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצוק"ל (הובא בדעת חכמה ומוסר ח"ג - מכתב רצא): המכתב נשלח לאחד מתלמידיו ששקל לעזוב את ארץ ישראל לטובת ארצות הברית, והמשגיח זצוק"ל משיב לו בתקיפות על החובה להישאר, לשאת בעולה של הארץ ולראות בישיבה בה "פלטין של מלך".

וכה כתב:

יקרת מכתבו הגיעני במועדו, וזה איזה ירחים

לתרומה מהירה לחצו כאן

24 שעות ביממה
מוקד החזקת התורה
02-54109333